

Якщо Росія почне війну, то піде до Ла-Маншу

Україні потрібно шукати варіанти, які дозволили б завдати агресору максимальної шкоди

Нещодавно в столиці завершилася масштабна виставка "Зброя та безпека-2019", на якій були показані новинки вітчизняного ОПК. Про те, які з цих новинок можуть незабаром з'явитися в військах, про доцільність будівництва українського корвета, а також про подальший розвиток процесу мирного врегулювання на Донбасі, "Апострофу" розповів директор інформаційно-консалтингової компанії Defense Express Сергій Згурець.

- Минулого тижня в Києві проходила щорічна міжнародна виставка "Зброя та безпека-2019". Які у вас склалися враження від побаченого?

- Виставка була цікавою тому, що збільшився пул закордонних компаній, зокрема, американських, польських та турецьких. Всі вони розраховують знайти партнерів на українському ринку або ж зайти на нього зі своєю продукцією. Розуміння того, що наша армія перебудовується, нарешті створило інтерес закордонних структур до українського ринку.

З іншого боку, це не дуже радує представників українських державних, а тим паче приватних компаній, які розуміють, що бюджет не нескінченний, а тому у них немає зацікавленості в тому, щоб тут продавалася продукція зарубіжних гравців.

- Які нові зразки озброєнь ви для себе відзначили?

- У сфері реактивної артилерії у нас відбувається відставання від російських систем залпового вогню, які за рахунок зміни ракетного палива забезпечують більшу на 20 км дальність ураження в порівнянні, наприклад, зі звичайним "Градом". Особисто мене зацікавив зразок, який стояв на стенді КБ "Південне" - це реактивний снаряд "Тайфун-1". Існують три модифікації - "Тайфун-1", "Тайфун-2" та "Тайфун-3". Так от, "Тайфун-1" - це модернізація РСЗВ "Град", "Тайфун-2" - РСЗВ "Ураган", а "Тайфун-3" - схожий на проект "Вільха", який реалізує київське КБ "Луч". "Тайфун-1" здатний вражати цілі на 20 км далі, ніж "Град". Тобто, це збільшення дальності дії РСЗВ.

Всі ці проекти КБ "Південне" пропонує українській армії. Але найважливіше значення має автоматизація бойового управління. Подібні зразки були представлені фрагментарно. Так, на стенді того ж КБ "Південне" стояла система управління комплексом "Грім-2". На неї ніхто не звернув уваги, хоча ця система пропонується в рамках проекту ІТ-артилерії. Це створення програмного забезпечення, здатного перетворити окремі засоби ураження в ударно-розвідувальні комплекси. Цей напрямок у нас розвивається, але я сподіваюся, що він буде розвиватися значно активніше. Питання в тому, чи готове нове керівництво країною та Міністерства оборони скоріше впроваджувати ці напрацювання.

- А воно готове?

- Це складне питання. Зараз відбуваються процеси, пов'язані з формуванням нового оборонного огляду. У листопаді ми повинні його отримати. Він сформулює нові загрози та виклики. Виходячи з нових загроз, ми повинні змінити держпрограму розвитку озброєння та сформулювати новий вигляд збройних сил. Однак ці нові реалії будуть сформульовані пізніше, ніж буде зверстаний новий бюджет.

- На виставці був вперше показаний комплекс крилатих ракет "Нептун", розробки київського КБ "Луч". Чи готове нове керівництво країною розвивати ракетні програми, як це робили попередники?

- Наближається кінець року, коли залишається фінансовий ресурс, який можна використовувати. З одного боку, ці гроші можна направити на закупівлю радіолокаційних станцій та продукції КБ "Луч". Або ж на закупівлю американських Javelin. Але я впевнений, що нове керівництво Міноборони, побоюючись звинувачень у невикористанні грошей на оборонні потреби, значну частину цих коштів спрямує на фінансування ракетних програм, які гарантовано можуть бути продемонстровані як завершений продукт. Це протитанкові керовані ракети "Стугна" та "Корсар", роботи по проекту "Нептун" та "Вільха". Тому я думаю, що КБ "Луч" отримає достатньо коштів для того, щоб вийти на державні випробування "Нептуна" вже цього року.

- Якщо все буде добре, то коли можна прогнозувати появу комплексу "Нептун" у військах?

- "Нептун" буде пропонуватися, як мобільний комплекс берегової оборони для посилення потенціалу Військово-морських сил. Я думаю, що при оптимістичному розкладі, в тому випадку, якщо випробування будуть завершені в цьому році, то з кінця наступного року він може потрапити у війська.

- "Нептун" також розробляється, як комплекс повітряного та морського базування. Які перспективи в цьому напрямку?

- Я думаю, що найбільш ймовірне продовження - це варіант морського базування на ракетних катерах "Лань". Але завершення цього проекту варто чекати не раніше, ніж через 2 роки. Авіаційну компоненту також можна очікувати через 2-3 роки.

- В цьому році проходили випробування ракети "Вільха-М" із збільшеною дальністю дії. Коли варто очікувати появи у військах цієї системи?

- Ракети "Вільха" (дальність пуску до 70 км, - "Апостроф") і "Вільха-Р" (з касетної бойової частиною, - "Апостроф") вже закуповуються. Вони замінюють штатні 300-мм снаряди для РСЗВ "Смерч". Ракети "Вільха-М" (зі збільшеною дальністю дії до 130 км, - "Апостроф") також будуть закуповуватися в новому році. Тоді ж будуть визначені артилерійські батареї, в яких буде використовуватися "Вільха-М". Але все це повинно супроводжуватися покращенням наших розвідувальних можливостей. Маючи далекобійну зброю, ми повинні мати засоби, які збирають інформацію на цих відстанях. Безпілотні системи поля бою тут вже не допоможуть. Потрібні більш досконалі комплекси, типу турецького Bayraktar.

- Безпілотник Bayraktar ми, до речі, також побачили на виставці.

- ... І співпрацю з турками, я особисто, вітаю. Це цікаве вікно технологічних можливостей, більш доступних, ніж співпраця, наприклад, з європейськими компаніями.

- Повертаємося до ВМС. Місяць тому в Україні заговорили про відновлення Державної цільової оборонної програми будівництва кораблів класу "корвет" за проектом 58250...

- Це теж досить складне питання... Я десь розумію економічну логіку. Проект "корвет" знаходиться на такому етапі, коли відмовитися від його добудови дорожче, ніж його добудувати. Якщо ми цього не зробимо, то втратимо напрацювання, які могли бути використані для інших проектів. Крім того, потрібно забезпечити суднобудівну галузь фінансовими вливаннями та повернути деякі компетенції, які були втрачені. Моряки мене

переконують в тому, що корвет нам необхідний. Але планується побудувати чотири таких корабля, вартістю в \$250 млн кожен. Тобто, сумарно вони будуть коштувати близько \$1 млрд. Це захмарна сума. І тоді я починаю думати, а які зусилля докладе Росія для того, щоб в разі початку морського конфлікту потопити такий корвет? Якщо ми говоримо про те, що кількість крилатих ракет, які може випустити Росія в першому ж пострілі, вдвічі перевищує кількість каналів супроводу наших систем ППО, то ми починаємо розуміти, що прикрити наш корвет ми не зможемо, а значить в разі початку бойових дій ми його втратимо. Тобто, ризик бути потопленим в закритій акваторії Чорного моря у цього корабля дуже великий. От і виходить, що корвет нам необхідний, скоріше, з професійної точки зору, але не як бойова одиниця. Іншими словами, цей проект має вартість, але не має цінності. Хоча підозрюю, що після виходу цього інтерв'ю з'являться й інші коментарі з цього приводу.

- Який тоді вихід?

- Коли ми говоримо про захист нашої акваторії, ми повинні зробити ставку на ракетні засоби, котрі здатні завдати руйнації російським базам - і цей варіант є більш доцільним ніж будівництво корвета.

- Це знову ж ракетний комплекс "Нептун"?

- В тому числі. Але в таких дискусіях ми скочуємося до порівняння бойових потенціалів. А Росії в цьому відношенні ми завжди будемо поступатися, особливо якщо почнемо сповідувати лінійну логіку. Будівництво 4 корветів за один мільярд доларів - це як раз та сама лінійна логіка. Потрібно шукати варіанти, яким чином ми зможемо завдати агресору такої шкоди, яка унеможливить подальші наступальні дії. Це створення навіть не нової зброї, а нових підходів, які б мінімізували російські загрози.

З іншого боку, якщо Росія буде втягуватися у війну, то за нашими оцінками, це буде війна до Ла-Маншу. Зі своїм потенціалом ми не зможемо стримати Росію. Але війна - це останній аргумент, коли в Кремлі зрозуміють, що у них нічого не виходить. Зараз стратегія Росії - це розвалювання НАТО, Євросоюзу та української стабільності зсередини. Тому загроза висадки російського десанту на українському узбережжі Чорного моря є більш гіпотетичною, ніж, наприклад, погіршення ставлення до України з боку європейських країн, загроза зняття санкцій з Росії та інші виклики, які формуються на політичному тлі.

- Ситуація на міжнародному рівні для нас погіршилася?

- Безумовно, з точки зору міжнародних трендів вона для нас погіршилася.

- Останнім часом ми починаємо спроби врегулювати ситуацію на Донбасі. Погоджуємося на імплементацію "формули Штайнмайера", говоримо про відведення військ на певних ділянках. Потім ситуація змінюється і ми вже кажемо про те, що відведення неможливе, поки тривають обстріли. Чи впливає така невизначеність на настрої бійців на передовій?

- Для армії ситуація непроста. Військові в будь-якому випадку будуть виконувати завдання, тому що іншого для них не передбачено посадовими інструкціями. Але це накладає відповідальність й на політичне керівництво. Тобто, ситуація "відходимо, а потім повертаємося", незрозуміла для військових. Армія - це не баян, який можна розтягнути, а потім стиснути. З агресором ми не домовимося, а тому відведення військ - це не той варіант, який в армії підтримується одногласно.

- Яке ж тоді майбутнє у цих процесів?

- Російська сторона підвищує планку вимог, а потім дивиться на реакцію нашого політичного керівництва, чекаючи, що у нього не витримають нерви. Це і є яскравий прояв гібридної війни. Путіну потрібна вся Україна, а доля Донецька та Луганська розглядається в Кремлі лише як варіант досягнення цієї стратегічної мети.

Джерело: Апостроф